

HALDEN KOMMUNE

ETISKE RETNINGSLINJER FOR HALDEN KOMMUNE

VEILEDER TIL ETIKKPLAKATEN

Hvorfor har vi etiske retningslinjer

Folkevalgte og ansatte i Halden kommune blir daglig utfordret på å ta stilling til etiske dilemmaer og håndtere disse på en best mulig måte. Disse retningslinjene er ment som en bevisstgjøring og en oppfordring til folkevalgte og ansatte og andre som utfører et arbeid for kommunen til å reflektere over egne holdninger og handlinger. I tillegg har de ulike profesjonene yrkesetiske retningslinjer.

Kommunens mål er å holde en høy etisk standard i all sin virksomhet og være seg bevisst sitt ansvar som modell i lokalsamfunnet. Etisk bevissthet er bl.a. svært viktig i samhandlingen med byens innbyggere.

Oppfølging av de etiske retningslinjene

Ledere på alle nivåer har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og legge forholdene til rette for praktisering av retningslinjene. Enhver har ansvar for å søke råd og veiledning hos sin nærmeste overordnede dersom hun/han er usikker på hva som er forsvarlig praktisering av kommunens etiske retningslinjer.

Alle har et selvstendig ansvar for å ta opp forhold en får kjennskap til som ikke er i samsvar med kommunens etiske retningslinjer. Brudd på de etiske retningslinjene vil kunne medføre tap av omdømme.

Kommunens verdier

Våre holdninger og handlinger påvirker tilliten til kommunen, og vi har alle et personlig ansvar for hvordan vi opptrer. Vi legger **åpenhet, tillit, respekt** og **redelighet** til grunn for vårt arbeid hvor målet er god service overfor innbyggerne.

Alle må forholde seg redelig til det felles verdigrunnlaget som finnes i vår organisasjon og møte ansvar med ansvarlighet.

Dersom lover, regler eller etiske retningslinjer ikke er fulgt, må den enkelte ta ansvar for å melde fra om dette til nærmeste overordnede.

ÅPENHET

- ***Jeg bidrar til åpenhet og innsyn i mitt arbeid***

Innbyggere er våre oppdragsgivere og har krav på mest mulig informasjon om hvordan vi løser våre oppgaver. Halden kommune legger til rette for at innbyggerne og media kan få raskt innsyn i og tilgang til informasjon om kommunens virksomhet, beslutningsprosesser og vedtak. Kommunen skal praktisere meroffentlighet. Åpenhet er grunnlaget for et velfungerende lokaldemokrati.

For å styrke lokaldemokratiet, muligheten for deltakelse og kontroll, tillit hos innbyggerne og den enkeltes rettssikkerhet, skal ansatte og politikere i Halden kommune bidra til størst mulig åpenhet om kommunens virksomhet.

Åpenhet skal så langt det er tillatt prege all kommunikasjon i kommunen. Dette gjelder mellom ansatte og kommunens innbyggere, mellom ledere og ansatte, ansatte imellom og mellom administrasjon og politikere. Åpenhet er en nødvendig forutsetning for å skape tillit og respekt mellom de ulike partene.

- ***Jeg lytter til innbyggernes innspill gjennom dialog, innbyggermedvirkning og høringer***

Kommunen ønsker innspill fra innbyggere og samarbeidspartnere og vil tilrettelegge for dialog. Innbyggernes innspill er verdifulle bidrag som grunnlag for beslutningsprosesser.

- ***Jeg har rett til å ytre meg også om det som er kritikkverdig***

Kommunen skal bidra til at ytringsfrihet kan utøves og legge til rette for at både ansatte og innbyggere kan si fra om kritikkverdige forhold. Kommunen vil formidle avvik så vel som positive resultater og arbeide aktivt for antikorrupsjon. Avviksmeldinger skal bidra til læring og utvikling av kommunens tjenester.

- ***Jeg har et selvstendig ansvar for å varsle om forhold som bryter med lover, regler og etiske retningslinjer***

Eksempler på slike forhold kan være:

- Mobbing og trakassering
- Korrupsjon
- Maktmisbruk
- Underslag, tyveri og økonomiske misligheter
- Brudd på taushetsplikten
- Diskriminering

Alle har rett til å varsle om kritikkverdige forhold. Varsling skal skje så snart som mulig. All varsling skal betraktes som en positiv aktivitet.

Når det gjelder ansattes rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold, vises til Varslingsplakaten. Arbeidstakers vern mot gjengjeldelse ved varsling er hjemlet i arbeidsmiljøloven.

TILLIT

- ***Jeg har et bevisst forhold til egen habilitet og unngår situasjoner som kan svekke tilliten til at saksforberedelser eller beslutninger tas på et nøytralt grunnlag***

Vi bestreber oss på å treffe avgjørelser på et objektivt grunnlag, uten påvirkning av utenforliggende hensyn. Den enkelte må vurdere om relasjoner til involverte i en sak kan påvirke vurderingene, og om det er potensiale for å oppnå egne fordeler eller ulemper i en sak. I vurderingen må den enkelte selv forsøke å se situasjonen utenfra. Tillit etableres gjennom handlinger, og det er viktig med bevissthet rundt hvordan omverdenen kan oppleve de ulike vurderinger og valg som blir tatt.

- ***Jeg er konstruktiv i forkant av beslutninger og lojal i oppfølgingen***

Vi skal vise ansvar ved å bidra med innspill og konstruktive tilbakemeldinger før beslutninger fattes.

Det er viktig aktivt å lytte til kollegaene herunder å sette seg inn i det som blir formidlet og integrere dette i egne avgjørelser. Dette for å få et best mulig beslutningsgrunnlag i den enkelte situasjon.

Vi er lojale i oppfølgingen av politiske, administrative og faglige beslutninger. Lojalitetsplikten medfører ikke noen plikt til å gjøre noe ulovlig eller uetisk.

- ***Jeg er bevisst på hvordan jeg opptrer og hva jeg legger ut på sosiale medier***

Som ansatte i Halden kommune bidrar vi til hvordan innbyggerne oppfatter kommunen og kommunens tjenester. Det er ønskelig at vi opptrer som gode ambassadører. Jeg er bevisst og måteholden i omgang med alkohol når jeg representerer kommunen. Vi skaper omdømmet vårt sammen, og alle er med på å påvirke dette.

Med sosiale medier menes samfunn og aktiviteter på nett som for eksempel Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, blogger, fora, diskusjonssider.

Som arbeidsgiver ønsker Halden kommune at ansatte som bruker sosiale medier er bevisste på at de kan oppfattes som representanter for kommunen også som privatpersoner. Det er viktig å være tydelig på når en opptrer som privatperson og når en opptrer som ansatt.

- ***Jeg forvalter fellesskapets verdier og opptrer ærlig og profesjonelt***

Vi skal være oss bevisst at vi forvalter fellesskapets verdier på vegne av innbyggerne i kommunen. Den enkelte har ansvar for å forvalte kommunens verdier på en forsvarlig måte.

RESPEKT

- ***Jeg viser respekt for alle og legger til rette for mangfold og inkludering***

Å vise respekt kan blant annet handle om å møte mennesket på en høflig og varsom måte, gi tilstrekkelig informasjon og være imøtekommende. Å gi anerkjennelse handler om å utvise respekt overfor andre mennesker.

Vi bestreber oss på å tilrettelegge for et inkluderende miljø, hvor mangfoldet ses på som en styrke som bidrar til at ulike verdier og synspunkter kommer til uttrykk.

Med mangfold menes bl.a. ulikhet i kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet/uttrykk, politisk standpunkt, alder og funksjonsnivå.

- ***Jeg praktiserer nulltoleranse i forhold til mobbing, trakassering og diskriminering***

Vi bidrar til å fremme et godt og inkluderende miljø, fremmer arbeidsglede og jobbegasjement og tar avstand fra diskriminering, mobbing og trakassering.

Dersom en blir klar over at slike forhold forekommer, har en hver ansvar for å bidra til at slike handlinger blir avdekket og behandlet i henhold til gjeldende retningslinjer.

- ***Jeg bruker fagkunnskap og skjønn i mitt arbeid og behandler alle likeverdig***

Å være profesjonell handler om å anvende kunnskap i praksis, være bevisst egne holdninger og handlinger, og fatte beslutninger på redelig grunnlag.

Kunnskap og kompetanse bidrar til å sette oss i stand til å utøve et faglig skjønn. Dersom vi er i tvil, innhenter vi bistand fra andre.

Med likeverdig behandling menes at tilpasning til den enkeltes behov legges til grunn når avgjørelser skal tas. Likebehandling praktiseres der det er et lovmessig krav om dette.

- ***Jeg overholder regelverket knyttet til taushetsbelagte og fortrolige opplysninger både i og utenfor arbeidstiden***

Vi sørger for at fortrolige opplysninger ikke kommer på avveie, og misbruker ikke tilgang til sensitiv informasjonen. Taushetsplikten gjelder også etter at arbeidsforholdet i Halden kommune er avsluttet, og vi unngår å utnytte opplysninger som er underlagt reglene om taushetsplikt i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

- ***Jeg bidrar til å redusere miljøbelastningen for å sikre en bærekraftig utvikling***

Vi har et ansvar for å forvalte fellesverdier på vegne av lokalsamfunnet, og hensynet til innbyggere, enkeltmennesker og miljø skal prege våre valg og handlinger. Vi bidrar til å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling, og aktiviteter gjennomføres innenfor naturens bæreevne.

Kommunen og dens representanter skal opptre slik at ressursbruk begrenses og miljøbelastninger og forurensninger unngås eller reduseres til et minimum.

REDELIGHET

- *Jeg tar avstand fra all korrupsjon og annen kriminalitet og handler ut fra det*

Vi tar avstand fra enhver form for kriminalitet, herunder korrupsjon, bestikkelser, bedrageri og økonomisk utroskap og ulovlig bruk av rusmidler. Vi lar oss ikke påvirke av gaver, godtgjørelser eller kontaktnett for å innta bestemte standpunkt eller utføre spesielle handlinger. Våre handlinger innrettes slik at lovverket overholdes.

Ansatte som er på tjenestereise eller annet oppdrag i Norge eller utlandet for kommunens regning skal avstå fra kjøp av seksuelle tjenester. Dette gjelder også i fritiden under slike oppdrag.

- *Jeg takker nei til gaver, arv eller andre personlige fordeler som kan påvirke mine handlinger eller vekke mistanke om slik påvirkning*

Vi gir avkall på fordeler, gaver og arv. Slik unngår vi å komme i situasjoner som kan føre til habilitetsproblem, eller at omgivelsene oppfatter at fordelene påvirker saksforberedelser, vedtak eller handlinger. Dette omfatter også fordeler som honorarer, provisjoner, personlige rabatter og faglige reiser og opphold. Vi unngår også gaver som tilsynelatende ikke vil påvirke oss i arbeidet. Gaver av ubetydelig verdi som f.eks. blomster, konfekt, reklamemateriell anses ikke som slik påvirkning. Ved tvil kontakter vi nærmeste leder.